

Az uszódi roma irodalmár

Az uszódi születésű Nagyidai Sztójka Ferencről (cigány nevén Fardi) szóló értékes információt Hegedűs Sándor a Cigány Történelmi Oktatási Kulturális és Holokauszt Központ szakmai vezetője osztotta meg az uszódi roma közösséggel, amikor 2015-ben csoportos látogatáson vettünk részt Budapesten az intézményben. Elküldte József főherceg Nagyidai Sztójka Ferencnek 1889-ben Uszódra írt levelének másolatát, valamint Sztójka egyik Uszódról a főhercegnek 1890-ben írt levelének átiratát is.

előző szám folytatása: Sztójka Ferenc József főhercegnek írt levelének átirata

No V.

Uszód, 1890. évi Octob. 11.

Ó Császári és Királyi!!! Fenséges Főherczegünk kegyelmes Nagy jótevő uram!..

hozzám küldött drága levelét megkaptam ma. Négy száz, azaz 400. forint, a mi körömben nem kis örömet Szerzett, mert nélküle fent akadva voltam, s most már minden bajomat és aggodalmaimat örömmel és meglepedés és nyugalmasságra hozta.

A mi ért mondhatom hogy nem csak én, és cselédjeim, hanem, az ezen tájékon lévő cigány nép, s úgy mint, az itt lakó polgári barátjaim, és az én jó akaróim, Égekre néző szemekkel, áldást és hosszú életet kérünk a Nagy Istentől Fenséged számára. Áldja meg mindezért az Egek Istene mert kiadásomat elősegítette.

Tè dèl, O dèl! tukè, zór, Bách, tháj szásztyipè; tyo romnyákè palè káj tutè lásipè. tyo sèjengè tè dèl! dèvláji-Báchtyipè Táj tyo sávorrèngè vojnyiko rájipè.⁵

⁵Adjon Isten neked erőt, szerencsét és egészséget. a feleségednek is irántad való jószágot. Lányodnak adjon Isten, isteni-szerencsét, És a gyerekeidnek kitűnő uralkodást.

Ándá tutó mángáv lè dèvlesz! Opruno Báro ráj, tè dèl tukè lungo vreme láso dádáno ráj, tu mándè láso szán gyánmám lövé tè sáj treji száráv. Nájisz tukè Báro Umporatoná Opruno búrorájá tè ávész ví ándé kúde hume, vi pè kávrè lume. lè dèvlészár munro báro Dád!..⁶

Most már legelső dolgom az hogy azon kalendáriom részére vagy is azt érdekesebbé tenni és be küldeni állítok össze egy pár lapra terjedő iratot úgy mint saját élet rajzomat is küldöm egy arczképpel, stbit. egy hét múlva ott lessz

Összetett kezekkel Istent kérjük Fenséged ereje s egészsége és szerencséjéért kedves Drága nagy jó uram Fenséges Főherczegünk kegyes pártfogóm

Jelentem alázatosan, hogy a jövő napokban egy pár jeles hírlapokban meghirdettem ezen második kiadásnak mi voltát és kész létét, s a

nagy pártfogónak segélyezését, ú mint multkor 2-ö és most 4, tehát öszvesen 600. forintos segélyezéseit.

Ó Császári és királyi Fenséges Főherczegnek alázatos szolgálja maradtam hódolattal
Nagy-Idai Sztójka Ferenc
Cigány költő
Uszód, 11/X '890

A könyvek eladásait csakis a Főhelyeken teendem úgy mint a könyvkereskedőknek is. Falukon és piacokon nem aljasítom munkámat és a nagy párt fogót.

⁶Érted imádkozom! A Fenséges nagy Úr adjon számodra hosszú éveket, én jó apám Uram, te hozzám jó vagy: pénzt adtál a megélhetésemre. Köszönöm neked Fenséges Főherceg, Fenséges nagy úr, Istentől legyél áldott ezen a világon és a másvilágon, én nagy Apám!..

1929	Sztójka Ferenc	Uszód	1929	Uszód	1929
jan	világi író	438	1929	1929	1929
1. 10.	világi író				

rögzítették. Pöndőjük tetejére egy szál karton vagy kékfestő szoknyát húztak, hasonló anyagú kötővel. Felül inget, réklit, pruszlikot hordtak. Az 50-es, 60-as

években a fiatal asszonyok már nem viseltek gyöngysort, masnit a nyakukban, ünnepek alkalmával ez már a lányok kiváltsága maradt. Vasárnap nem dolgoztak, ez a pihenés napja volt. Emlékszem, szombaton este összes-

Samu Sándorné
- folytatjuk -

Foto: Bedi Gyula - 2008

Az Uszódi Krónika 2. számában megjelent Nagyidai Sztójka Ferencről szóló cikkben a roma irodalmár halálának helye, ideje ismeretlen volt. A Krónika megjelenése után Kéri Benedek Atanáz atya a korabeli római katolikus egyházi anyakönyvekben további adatokat keresett Sztójkáról. Így találta meg házasságkötésének helyét és idejét az Egybekeltek anyakönyvében (Uszód, 1899. 03. 22.). Lakatos Máriát, egy rézműves cigány lányát vette feleségül.

A Meghaltak anyakönyvében is található adat Sztójkáról: Uszódon halt meg 1929. január 13-án 74 éves korában agkori végegyengülésben. Hálásan köszönöm Kéri Benedek Atanáz atya segítő munkáját, mellyel irodalomtörténeti jelentőségű információhoz juthattunk. Az adatokat továbbítom a budapesti Cigány Történelmi Oktatási Kulturális és Holokauszt Központ felé, ahonnan először értesültünk az uszódi származású irodalmárról.

- Kiss Péterné -

pörtük az udvart, vasárnap reggel az utcai járdát tettük rendbe. Délelőtt az emberek ha tehették, elmentek a templomba. Az asszonyok ruhája a nevezetes ünnepeken (Húsvét, Pünkösöd) a plüssvirágos szoknya hasonló kendővel, selyem szoknya, bársony szoknya volt.

Ebéd után a gyerekeket elvitték sétálni a Dunára, meglátogatták a rokonokat. Világos réklit, szoknyát húztak, fekete vagy kékfestő kötőt kötöttek, ünneplőbe öltöztek. Lábukra szandált, vagy gyöngyös papucsot húztak. A pruszlikot ügyes kezű asszonyok kötötték. Még én is emlékszem rá, hogy voltak otthon angóra nyulaink: fehérek, szürkék, feketék. Ezeket a nyulakat, ha nagy volt a bundájuk, megtépték. Anyai nagyanyám, a Kober szüle fonalat font belőle. Ebből kötötték, a jó meleg, pihe-puha angóra pruszlikokat. Ez lehetett simakötésű, darázsfejű, egyszínű, esetleg mintás.

Uszód község Bács-Kiskun megye Kalocsai járásában. A református templom tornyában 3 harang található. A történelmi nagyharangot Eberhard Henrik mester öntötte Pesten 1833-ban, a két kisebb harangot F. W. Rincker öntötte Budapesten 1923-ban. A katolikus templomnak 3 harangja van, a nagyharang 1888-ból, a többi harang 1925-ből származik. A harangokat id. illetve ifj. Walszer Ferenc öntötte.

Uszód történetéből

AZ USZÓDI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG

A templomdíszítés

Örök emlékezetünkben tarthatjuk a főkapitány jóságigazgatóját, Lichtensteiger Ferencz címzetes apátot és kanonokot, aki fáradhatatlan buzgalommal sietette az építés gyors befejezését. Neki köszönheti templomunk a legértékesebb és legfontosabb ékességét, a főoltárt, minden kiegészítőjével együtt. Az adományozó védőszentjét, Regisi Szent Ferencet ábrázoló oltárképet Keszler József, jeles bécsi akadémiai festő alkotta 1867-ben.

foto: Bedi Gyula 2009.

A templom belső díszítéséről egyébként a főkapitány tagok gondoskodtak áldozataikkal és adományokkal, egymással vetélkedve. Az oltár festését (márványozását) Friedrich Xavér jezsuita testvér nagy szakszerűséggel végezte. Az egyszerű és mégis formás szószéket Kovács József kanonok csináltatta. A keresztelőkút-ról és Keresztelő János szobráról Antunovits János kanonok gondoskodott. Az egykori fehér terítőket a kalocsai irlalmasnövéreknek, a cibóriumpalástot, az oltárvánkosokat, az arany rojttokkal díszített selyemzászlókat különböző adományozóknak köszönhették a hívek. Nehiba János címzetes püspök és nagyprépost adta templomunk első harangját, monstranci-

áját és miseruháját. A templom egykori első használati tárgyai között említendő még egy Klosterneuburgban készült, négy változatú orgona, egy gyóntatószék, egy díszes baldachin, egy ünnepi, egy fekete és egy hétköznapi, kék színű miseruha, valamint két ministránsruha (kék posztóból), albak és egyebek. Végül fel kell idéznünk Juhász István helyi kádármaszter dicséretes buzgóságát, aki gondnokként az építés felügyeletével volt megbízva.

Kéri Benedek, Atanáz atya,
plébániai adminisztrátor
- folytatjuk -

A REFORMÁTUS ÁRVA EKLÉZSIA ÉS A LÉVITÁK KORA (1711-1783)

A „kurucz világ” ideje alatt árván maradt az eklézsia, sőt maga a falu is, mert –mint azt korábbi beszámolóinkban említettük- a rácok elől menekülni kényszerült az akkori lakosság: Patajra, Foktóra, stb.

Sallai lévita később arról ír, hogy „Osztán lassan haza szálván” egy Kara nevű „filitas Ecclesia”-t kezdtek tartani, amely addig adott „otthont” a református közösségnek, míg a későbbi években be nem települtek Uszódra, illetve Benedekre. Kara valóságos léte a mai Uszódiak előtt nem is kérdéses, hisz refor-

mátus temetőnk és Dunaszentbenedek között épületekből származó kövek és tégladarabok szolgáltak bizonyítékkul, melyeket sok esetben földművelés közben leltek az ott dolgozó emberek.

Ez időben a benedekiek és az uszódiak közösen tartottak prédikátort, sőt az ottani fából és sövényből, vályoggal tapasztott pusztá templomot is együtt építették. (Megjegyzés: így talán nem is különös, hogy a két község közt ma is miert olyan jelentős a kapcsolat...)

Patai György lelkipásztor (1717-1720) áldott eszköze volt Istennek, mert az ő szolgálatai ideje alatt oly annyira megerősödött az egyház-község, hogy saját iskolamestert is tarthattak már. Ennek bizonyítékaként állhat előttünk az egyik iskolapecséten található 1717-es évszám is.

Noha megerősödni látszott újra a református közösség, korántsem volt ez a nehézségekkel teli időszak vége! 1720-ban idekerült Kozma Mihály prédikátort ugyanis családjával együtt az akkori földesúr, (s egyben érsek) elűzte, s betiltotta még a „magános könyörgés tételek által” (házi áhitatok) megtartását is az akkor itt lévő lévitanak Ungvári Gergelynek, ki már korábbról fogva Kozma prédikátor mellett végezte szolgálatát.

Amikor az érsek parancsára ezt a lévitát és az öreg bírót bebörtönözték, az uszódi református közösség csodálatos szeretetről és önzetlen

nyugodalmat nyújtott. A lévita később arról ír, hogy „Osztán lassan haza szálván” egy Kara nevű „filitas Ecclesia”-t kezdtek tartani, amely addig adott „otthont” a református közösségnek, míg a későbbi években be nem települtek Uszódra, illetve Benedekre. Kara valóságos léte a mai Uszódiak előtt nem is kérdéses, hisz refor-

mátus temetőnk és Dunaszentbenedek között épületekből származó kövek és tégladarabok szolgáltak bizonyítékkul, melyeket sok esetben földművelés közben leltek az ott dolgozó emberek.

Ez időben a benedekiek és az uszódiak közösen tartottak prédikátort, sőt az ottani fából és sövényből, vályoggal tapasztott pusztá templomot is együtt építették. (Megjegyzés: így talán nem is különös, hogy a két község közt ma is miert olyan jelentős a kapcsolat...)

Patai György lelkipásztor (1717-1720) áldott eszköze volt Istennek, mert az ő szolgálatai ideje alatt oly annyira megerősödött az egyház-község, hogy saját iskolamestert is tarthattak már. Ennek bizonyítékaként állhat előttünk az egyik iskolapecséten található 1717-es évszám is.

ISSN 2559-9518

KÖVETKEZŐ SZÁM: 2017. SZEPTEMBER

KÉSZÜLT

IMPRESSZUM

USZÓD KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZAT MEGBÍZÁSÁBÓL
6332 USZÓD ÁRPÁD U. 9.

FELELŐS KIADÓ, FELELŐS SZERKESZTŐ
BEDI GYULA

2017/3

JÚLIUS

áldozatkészségről tett tanúbizonyságot: jószágot is pénzze téve váltságdíjat fizetett a település két vezetőjéért, s miután haza érkezettek, ez az Ungvári volt, aki a lévitai hivatal helyreállította Uszódon. S bár kazuáliákat (esküvő, keresztelő) helyben nem, csak Foktón végezhettek a szorongattatás és üldöztetések miatt,

azért a református közösség élt és erős közösséget tartott a településen továbbra is. A léviták ideje az 1720-1783-as esztendőkre tehető. 14 lévita szolgált ez idő alatt az ekklezsiában, de talán mind közül a legáldottabb és leghosszabban szolgáló éppen az a Sallai Benjámín, akinek protoculuma oly nagy

közé is benyúló külső határ képezte. Hanyik mellett még nagy jelentőségű tanyarendszert képezett Pálfölde pusztja is. A két tanya között csak a területi elhelyezkedésükben volt különbség.

A XIX. század második felétől csökkenni kezdett a külső határrészek jelentősége, mivel a lecsapolások után már a belső határrészek is alkalmassá váltak a megművelésre, gabonatermesztésre. A Duna menti falvakban, ebben az időben virágzásnak indult a régi hagyományokon alapuló kertkultúra, s az egykező lakosságot ez megfelelő jövedelemhez juttatta. Ebből adódóan az emberek már nem voltak rászorulva, hogy megműveljék a pusztai földjeiket, így azoktól inkább megváltak. Falvaként változott az eladás ütemének mértéke. Uszódon ez egy kissé lassabb ütemben ment végbe, mint a környező falvakban. Így Bárth János néprajzkutató 1966-ban készített összeírásakor Hanyik területe még Uszód határát képezte, és a falu lakosságának megélhetését biztosította. Pálfölde szállásból ekkorra már csak egy-két megmaradt földrakás, ki nem vágott fák engedtek következtetni arra, hogy itt valaha épületek álltak, emberek munkálkodtak. Hanyik bár túlélte Pálföldét, ma már csak az idősebb uszódiai emlékeztetőben él.

Bárth János Hanyikon tett látogatása idején (1966 ősze) még 14 épület megvolt az egyko-

segítség számunkra felidézni az Uszódi Református Egyházközség küzdelmekkel és áldásokkal teljes múltját.

- Szabóné Kovács Teodóra Krisztina -

ri 32-ből. 1967-ben már csak 11 épület, 1969 őszen már csak 10 épület volt megtalálható ezen a vidéken. Ekkor már csak egy-két idős, mint például K. Tóth Gábor magángazdálkodó használta nyaranta a hanyiki szállásépületét. Mivel ő nem lépett be a Tsz-be, így saját földjei helyett az uszódi határ legvégén kapott

Sorba rendeződött szállás-épületek (Uszód-Hanyik, Bács-Kiskun m., 1970-es évek)

nyolc hold kártalanítást. Ez a terület messze volt a falutól, így a gazdának tavasszal ki kellett költöznie a hanyiki szállásra és csak késő ősszel vagy csak karácsony tájékán költözött vissza uszódi házába. Ekkoriban itt élt még egy Tsz juhász is, valamint az idős Nemes Bálintné, aki kényszerből került ki a szállásra az 1950-es években, mivel falubeli házat módos paraszt lévén elvették a családtól. Sajnos ilyen okból többeknek is ki kellett költözniük a tanyára abban az időben.

Filus Angelika Erzsébet - folytatjuk -

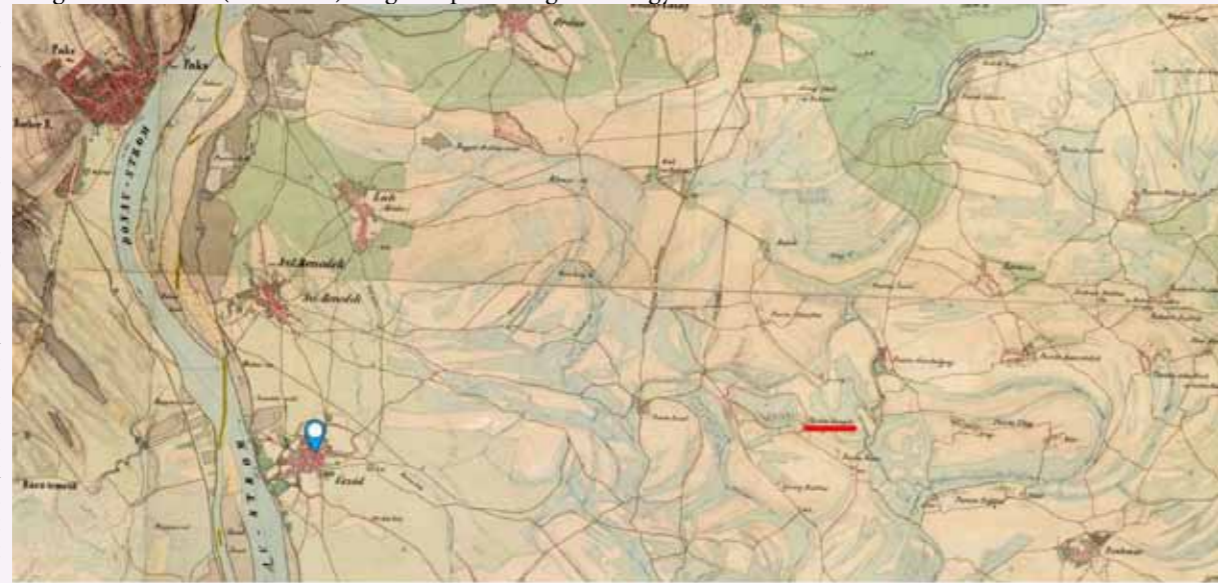
Hanyik

Mint arról már korábban olvashattunk, a XVIII. század elején a kuruc háborúk alatt a rákok elpusztították Uszódot. Egy 1715-ös összeírás szerint csak tizenhét családot találtak ezen a területen, mivel a lakosság többsége csak 1720 körül települt vissza a faluba.

Az 1720. évi összeírás			Az 1725. évi összeírás		
Sz. szám	NÉV	A jobb-évi béni ábrákban szereplő mérték	Sz. szám	NÉV	
1	Tóth János birt.	4 1/2	---	---	---
2	Tóth Péter Pálfi	---	18	Tóth Péter Pálfi	---
3	év. Lovas Mihály	3	2	Lovás Mihály jobbágy	---
4	Tóth János	3 1/2	3	Tóth János jobbágy	---
5	Nemes János	3 1/2	---	---	---
6	Nagy János	---	15	Nagy János jobbágy	---
7	Nagy György	3 1/2	14	Nagy György jobbágy	---
8	Benedek István	---	---	---	---
9	Tóth Péter	1 1/2	19	Tóth Péter jobbágy	---
10	Nemes János	3 1/2	---	---	---
11	Tóth György	---	18	Tóth György jobbágy	---
12	Nemes István	---	---	---	---
13	Tóth István	---	11	Tóth István	---
14	Mis. Tóth Mihály	3 1/2	---	---	---
15	Tóth Mihály	2	1	Tóth Mihály birt.	---
16	Kis. Tóth István	---	---	---	---
17	Bálos István	---	---	---	---
18	év. Varga Mihály	---	19	Varga Mihály jobbágy	---
19	Nagy Mihály	---	8	Nagy Mihály jobbágy	---
20	Nagy György	1 1/2	8	Nagy György jobbágy	---
21	év. Pál Tamas	---	5	Pálfi Tamás jobbágy	---
22	Nagy István	3 1/2	7	Nagy István jobbágy	---
23	év. Csire János	3 1/2	6	Csire János jobbágy	---
24	Pap János	3 1/2	4	Pap János jobbágy	---
25	Nemes János	---	---	---	---
26	Bodoly János	---	---	---	---
27	év. Báty János	---	17	Báty János jobbágy	---
28	Benedek Mihály	---	---	---	---

Ettől kezdve a népesség egyre inkább nőtt, amit az új és új családnevek is igazolnak. Ez-

zel együtt azonban nőtt a megművelt területek száma is, ami arra utal, hogy a mocsaras területeket lecsapolták. Miután a falu belterületén és a közelebbi helyeken is megművelték a földeket, távolabbi megművelhető földek után néztek. A falutól való nagy távolság miatt az új területeken tanyarendszert építettek ki. Az Uszódhoz tartozó egyik legnagyobb tanyavilágot Hanyik képezte. A kalocsai Sárköz többi Duna menti falujához hasonlóan alakult ki Uszód területe is. Ezek jellemzője a keleti irányú hosszanti elnyúlás és a két részre tagolódás. A két részt a falu körüli belső határ és a távoli, akár idegen földek

Második Katonai felmérés 1806-1869

Paraszi munkák

Aratás, az év legnagyobb munkája

A régi időkben élő gazdáknak jól kellett elosztaniuk földjüket, hogy mindenre jusson. Meg kellett termelni a következő évi kenyérnek való búzát, kukoricát a disznóknak, baromfinak, zabot a lovaknak, muhart szénának, jószágrépat a teheneknek télre, zöldségféléket, stb. A nyár legfőbb földműves munkája ma is, régen is az aratás volt. Úgy tartják, Péter, Pálkor megszakad a búza gyökere, attól számítva, az időjárástól függően, 1-2 hét múlva kezdődhet az aratás. A búza megérését a gazda a fogával ellenőrizte. Ha könnyen szét tudta harapni, tejes

volt, még várni kellett. Ha már viaszos volt, kezdődhetett a munka. Ha kevés volt a búza területe, learatta a család. Egyébként vagy részes, vagy kommenció aratókkal végezték a munkát. A kettő között az volt a különbség, hogy a részes aratóval meg egyeztek, mennyi búzáért és ellátásért végzik a munkát. A kommenció aratók vagy pénzért, vagy gabonáért dolgoztak, viszont a gazda élelmet nem adott, hanem ettek, amit vittek magukkal. Az aratáshoz kaszásokra és marokszedőkre volt szükség. Kora reggel kötélvetéssel kez-

dődött a munka, legyen, amivel majd a kévét átkötik. Minden kaszás mögött hajlongott a marokszedő lány vagy asszony, aki a levágott rendből markot szedett, majd kévét kötött, azt maga után lerakta. Nem igen maradhatott le a párja mellől. Alkonyat előtt abbahagyták az aratást, s a kévéket csomókba, majd keresztbe hordták össze. Ez eltartott 1-2 hétig, időjárástól függően tovább is.

cséplés 1936-ban

A gazdasszony minden délre ebédet főzött az aratóknak, s vitte ki a földre. Ha volt otthon szekér, a béres befogta a lovakat, s azzal mentek ki. Ha nem, vagy a faluhoz közelebb volt a búzaföld, batyuba helyezte a nem folyós ételt, azt a hátára kötötte. A levest kannába merve felfogta az egyik kezébe, a másikba a friss vízzel megtöltött korsót. Szerencséje volt, ha a gyerekekre már rá lehetett bízni a kettő közül valamelyiket, s gyalog indultak neki. Az aratók a boglya tövében leültek. A gazdasszony egy vászonabroszt terített le, arra helyezte az ételt, italt. Szégyen volt az ránézve, ha elkésett az ebéddel! Éves közben jókat beszélgettek, viccelődtek, ugratták egymást, lehasaltak, hogy megnyútsák a derekukat. Körülbelül 2 óráig ettek, pihentek, majd folytatták a munkát. Este lett, mire haza értek. A gazdasszony vacsorával várta őket. Asztalhoz is ültek. A férfiak bort is kaptak. 10-11 óra tájban tértek nyugovóra, hogy másnap hajnalban újra tudják kezdeni a munkát. Vasárnap természetesen nem dolgoztak, templomba mentek, pihentek, a fiatalok este báloztak. Ha az aratás a kinti "pusztán" volt, bálozni nem lehetett, mert vasárnap délután már kimentek, hogy hétfőn hajnalban

folytathassák a munkát. Az aratás végeztével nagy fagereblyékkel, /bőgőnek hívták/, felgereblyézték a tarlót, majd azt is összekötötték kévékbe. Az aratások júliusban befejeződtek. Ekkor nagy bált tartottak a kocsmánál. A búza kint száradt a földeken. Augusztusban kezdődött a hurcolkodás, vagyis a learatott búza behordása. Akinek nagy udvara volt, oda hordta, akinek kisebb, az a Szérűs kertbe. A szekereket

rudakkal megszelesítették, hogy egyszerre több terményt tudjanak behozni. Ott asztagba rakták, ami úgy nézett ki, mint egy ház. A tetejét úgy rakták ki, hogy az eső lefolyjon róla. Ezután lehetett a tarlóra kihajtani a libákat, amik felszedték a kiszóródott magot. Következett a cséplés. Nagyon régen cséplődaróval verték, ütötték a kévéket egy ponyván, hogy kinyerjék a kalászból a búzaszemeket. Hatékonyabb lett a munka, amikor lóval nyomtatták.

Majd megjelentek a cséplőgépek. Volt a faluban is 2-3, meg volt olyan, akinek „masinája” volt. Az volt a tulajdonképpeni gép, ami működtette a cséplőgépet. Ők maguk megszervezték, hogy hányan, s kik legyenek a „bandában”. Ennél a munkafázisnál a család munkájára nem volt szükség, csak a monogramos zsákokat kellett odaadni, majd cséplés után szekérral hazahordani a búzát. Ez akkor is így volt, ha a saját udvarában csépltetett a gazda. A viszsamaradt szalmát nagy kazlakba rakták az udvarokon. Szükség volt rá az állatok almozásához. Kötelező volt minden háznál a kút mellett vizet tartani, arra az estre, ha kigyulladna a szalma. De arról is van tudomásunk, hogy aratás, cséplés alatt egy meg-

bízott a templom tornyából figyelte a határt, nem üt-e ki tűz valahol. Tűz esetén félreverték a harangot, hogy értesítsék a falut. Tragédia volt, ha valakinek elégett az éves kenyérnek valója. Sajnos tudunk olyanról, akinek halva feküdt a felesége, amikor leégett az asztagja is. Micsoda tragédia!

Szalmaboglya Uszódon

Vörös Zoltánné - folytatjuk -

Népvisélet Uszódon

Az esküvő után, előbb-utóbb gyarapodott a család, megszületett a kisgyermek. Az újszülöttet pólya hiányában, erre a célra készített „vánkusba” pólyálták be. Két oldalának szélét, kézzel hímzett fodorral díszítették. Az újszülöttet a kivarrt szélű sarkára

fektették, lábánál, felhajtották, két oldalánál behajtották, madzaggal (pertlivel), szalaggal átkötötték. Hétköznapra színeset (kéket, rózsaszínt), kevésbé díszeset használtak. Keresztelőre viszont csak a fehér, gazdagon díszített jöhetett szoba. Régen még a fiúkat is egy darabig „obonyba”(ruhába)

járatták. A kislányokat "bodros,, féketőbe öltöztették, ruhácskájuk

tetejére szintén egy bodros kis kötőt kötöttek. A fiatal menyecskék hétköznapi ruhája egyszerűbb

volt. Nagy melegben nem viseltek hólyag kontyot, fejüket vékony kendővel hátrakötötték, csattal

